

1000 Brussel,
Zetel : Ministerie van Justitie
Poelaertplein 3
Tel. : 02/504.66.21 tot 23
Fax : 02/504.70.00

COMMISSIE VOOR DE
BESCHERMING VAN DE
PERSOONLIJKE LEVENSSFEER

ADVIES nr 13 / 93 van 22 september 1993

O. ref. : A / 017 / 93

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit nr. 9 betreffende het verlenen van vrijstellingen van de toepassing van artikel 9 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens en tot vaststelling van een procedure van collectieve informatieverstrekking aan de personen op wie bepaalde verwerkingen betrekking hebben.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens, inzonderheid de artikelen 9 en 29;

Gelet op de op 2 juni en volgende aan de Commissie doorgegeven stukken voor de uitwerking van een voorafgaand en principieel advies enerzijds en een definitief advies anderzijds;

Gelet op de recapitulerende adviesaanvraag van de Minister van Justitie d.d. 21 september 1993;

Gelet op het verslag van de heer F. ROBBEN;

Geeft op 22 september 1993 het volgende advies :

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG :

-----

1. Het aan de Commissie voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit beoogt uitvoering te geven aan artikel 9 van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

Volgens die bepaling kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit en na advies van de Commissie, de categorieën van verwerkingen aangeven die vrijgesteld worden van de toepassing van de verplichting tot kennisgeving aan de betrokkene van zijn eerste registratie of waarvoor door een door Hem gespecificeerde procedure van collectieve informatieverstrekking aan deze verplichting kan worden voldaan.

II. ALGEMENE OPMERKING :

-----

2. Op 6 augustus 1993 gaf de Commissie een advies (nr. 09/93) over de verplichting tot kennisgeving van de eerste registratie in de zin van artikel 9 van de wet van 8 december 1992. In dat advies, gegeven na onderzoek van de suggesties die de houders van een bestand m.b.t. de toepassing van artikel 9, derde lid van de wet, aan de Minister van Justitie hadden gedaan, stelde de Commissie een aantal krachtlijnen voor, welke aan een met toepassing van die bepaling te nemen koninklijk besluit ten grondslag zouden kunnen liggen.

Zoals in het verslag aan de Koning bij het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit wordt uiteengezet, is de uitwerking van dit besluit in ruime mate gesteund op de suggesties van de houders van een bestand en op het genoemde advies van de Commissie.

3. Wat dit laatste advies betreft, stelt de Commissie met genoeg vast dat op verscheidene punten de suggesties van de Commissie werden gevolgd. De Commissie acht het niet nodig in dit advies opnieuw in te gaan op de verantwoording van die bepalingen. Desbetreffend verwijst zij naar haar advies nr. 09/93, dat met het voorliggende advies samengelezen moet worden.

Op sommige punten neemt het voorgelegde ontwerp ten opzichte van de houders van een bestand een strengere houding aan dan die welke de Commissie gemeend had te moeten aanbevelen. Omdat de Commissie van oordeel is dat het niet haar taak is aan te dringen op een verlagening van het niveau van bescherming van de persoonlijke levenssfeer, zal zij er zich in beginsel van onthouden de desbetreffende aspecten van het ontwerp te bekritisieren. Dit geldt o.m. voor het opleggen van een procedure van collectieve informatieverstrekking m.b.t. de onrechtstreeks geregistreerden (zie artikel 7, § 1, 1° van het ontwerp) en m.b.t. verwerkingen waarvan de doeleinden kaderen binnen een wettelijk of reglementair voorschrift van openbaarmaking of een openbaarmaking door (toedoen van) de betrokkene (zie artikel 7, § 1, 2° van het ontwerp), en voor de verwerking van de vrijstelling van kennisgeving van de registratie wanneer deze in strijd is met het gewichtig belang van de betrokkene (zie uiteenzetting in het verslag aan de Koning).

Op bepaalde punten wijkt het ontwerp in tegenovergestelde richting af van het advies van de Commissie, en voorziet het in vrijstellingen van de verplichting tot kennisgeving of in de mogelijkheid tot kennisgeving via een procedure van collectieve informatieverstrekking, waarvoor de Commissie niet onmiddellijk een verantwoording zag. Het spreekt vanzelf dat de Commissie over de afwijkingen van deze aard een duidelijk oordeel moet uitspreken.

4. In het algemeen acht de Commissie het recht om te weten dat men in een verwerking geregistreerd is evenwel van cruciaal belang in het kader van een efficiënte bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Het vormt immers een conditio sine qua non opdat de betrokkene een doeltreffende controle zou kunnen uitoefenen op de gegevens die omtrent zijn persoon worden

verwerkt, via de uitoefening van zijn rechten op toegang, verbetering, uitwissing of het opleggen van een gebruiksverbod. De Commissie is dan ook van oordeel dat een vrijstelling t.a.v. de verplichting tot kennisgeving van de eerste registratie slechts aanvaardbaar is in de mate dat de betrokkene redelijkerwijze om andere redenen mag geacht worden van deze registratie op de hoogte te zijn.

III. ONDERZOEK VAN HET ONTWERP VAN KONINKLIJK BESLUIT :

A. Vrijstelling van de verplichting tot kennisgeving bij eerste registratie

5. **Artikel 1** van het ontwerp bepaalt dat een persoon niet in kennis moet worden gesteld van zijn eerste registratie in een verwerking indien hem voordien reeds de inlichtingen, bedoeld in artikel 4 § 1, werden meegedeeld, zonder dat hiertoe de verplichting bestond. De vrijstelling geldt evenwel slechts voor zover de doeleinden van de verwerking sindsdien niet zijn gewijzigd.

Deze bepaling herneemt een suggestie van de Commissie, zij het met een bijkomende waarborg voor de betrokkene. De Commissie heeft terzake dan ook geen opmerkingen.

6. **Artikel 2** stelt een vrijstelling van de verplichting tot kennisgeving in voor registraties van personen met een algemene bekendheid voor zover de betrokken verwerking enkel geschiedt omwille van die hoedanigheid van algemene bekendheid.

De Commissie is van oordeel dat een algemene vrijstelling van de verplichting tot individuele kennisgeving van de eerste registratie aan dergelijke personen niet verantwoord is. De andere bepalingen van het ontwerp, in het bijzonder de artikelen 3, § 1 en 7, § 1, 2° (beiden aangepast in functie van de bemerkingen van de Commissie vervat in de punten 7 en 12), voorzien immers in voldoende ruime uitzonderingen om te vermijden dat personen met een algemene bekendheid overspoeld worden met registratiemeldingen. In de mate dat de registratie niet binnen deze artikelen valt, is de Commissie van oordeel dat ook personen met een algemene bekendheid het recht hebben te weten in welke verwerkingen gegevens over hen worden geregistreerd. De Commissie stelt daarom voor artikel 2 van het ontwerp te schrappen.

7. **Artikel 3, § 1** ontheft bovendien de houders van een bestand van de kennisgevingsplicht bij eerste registratie, voor verwerkingen die tot doel hebben personen te identificeren waarmee public relations en/of sociale of professionele betrekkingen worden onderhouden; weliswaar mogen in dergelijke verwerkingen enkel de in artikel 3, § 2 limitatief opgesomde persoonsgegevens worden bewaard.

De Commissie merkt vooreerst op dat de Nederlandse tekst van artikel 3, § 1, 1° ruimer is dan de Franse, waar sprake is van betrekkingen i.p.v. "relations publiques". De Commissie gaat ervan uit dat in de Nederlandse tekst een woord vergeten is en dat wel degelijk enkel public relations, en niet zomaar elke betrekking wordt bedoeld.

De Commissie is evenwel van oordeel dat een algemene vrijstelling voor de verwerkingen bedoeld in artikel 3, § 1 te verregaand is, gelet op het hoger aangegeven belang van het recht om te weten dat men in een verwerking is geregistreerd. In de mate dat de registratie in verwerkingen met het oog op public relations en/of professionele of sociale contacten geen betrekking heeft op hetzij personen waarmee een contractuele of wettelijk geregelde relatie (geïnterpreteerd in de ruime zin, zoals voorgestaan in het verslag aan de Koning), hetzij personen met een algemene bekendheid, leidt een gebrek aan kennisgeving van de betrokkene tot een onverantwoorde ondermijning van diens controlerechten. De Commissie stelt daarom voor de vrijstelling van de kennisgevingsplicht m.b.t. verwerkingen te beperken tot personen waarmee een contractuele of wettelijk geregelde relatie bestaat of die algemeen bekend zijn.

De Commissie is wel van oordeel dat de limitatieve opsomming in § 2 van de gegevens die in dergelijke bewerkingen mogen voorkomen de bescherming van de persoonlijke levenssfeer bevordert.

8. **Artikel 4** bepaalt dat een persoon niet in kennis moet worden gesteld van zijn registratie in een verwerking, die louter tot doel heeft een overzicht van rechtspraak te bieden, voor zover geen andere persoonsgegevens voorkomen dan de namen van de partijen en (een samenvatting van) de beslissing.

Deze bepaling herneemt een suggestie van de Commissie, zelfs met bijkomende waarborgen voor de betrokkene. Zij vergt geen verdere commentaar.

9. **Artikel 5** steunt niet op enige suggestie van de Commissie.

Volgens artikel 5, 1° geldt de verplichting tot kennisgeving van de eerste registratie niet voor de verwerking van gegevens door verenigingen met rechtspersoonlijkheid of instellingen van openbaar nut waarvan het statutaire doel bestaat in de verdediging en bevordering van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

De Commissie heeft hiertegen geen bezwaar. Wel is zij van oordeel dat, om misbruiken te vermijden, de vrijstelling van de kennisgevingsverplichting moet worden beperkt tot verenigingen of instellingen waarvan het doel hoofdzakelijk bestaat in de verdediging van de rechten van de mens, en voorzover de registratie voor dat doel noodzakelijk is en de betrokken gegevens enkel voor dat doel worden verwerkt. De Commissie dringt erop aan dat een dergelijke precisering in de tekst van artikel 5, 1° opgenomen wordt.

Artikel 5, 2° voorziet in een vrijstelling van de kennisgevingsverplichting m.b.t. verwerkingen uitgevoerd door een vereniging met rechtspersoonlijkheid of een instelling van openbaar nut waarvan het statutaire doel bestaat in de behandeling van parafielen en daartoe van overheidswege subsidies ontvangt.

Die bepaling roept bij de Commissie bezwaren op. Hoe lofwaardig de oogmerken van de bedoelde verenigingen of instellingen ook mogen zijn, de Commissie acht het risico voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen te groot om zonder meer in de bedoelde afwijking te voorzien. Het gevaar bestaat immers dat seksuele gegevens m.b.t. bepaalde personen verwerkt worden, zonder medeweten van die personen en zelfs zonder dat vaststaat dat de aan hen toegeschreven afwijkingen (pedofilie e.d.) een feitelijke grondslag hebben. De Commissie stelt daarom voor artikel 5, 2° te schrappen.

10. **Artikel 6** voorziet in een vrijstelling van de verplichting tot kennisgeving van eerste registratie gedurende de eerste 3 maanden voor verwerkingen door privé-detectives, in het kader van de wet van 19 juli 1991, en door bewakingsondernemingen of interne bewakingsdiensten, in het kader van de wet van 10 april 1990.

De Commissie begrijpt dat de opdrachtvervulling door de aangehaalde categorieën van houders van een bestand soms onmogelijk kan worden gemaakt indien de betrokken personen daarvan onmiddellijk op de hoogte worden gesteld. Ze is echter van oordeel dat een vrijstelling van de verplichting tot individuele kennisgeving van de registratie niet in het algemeen wordt toegekend, maar moet beperkt worden tot die gevallen waarin dergelijke kennisgeving leidt tot een ondermijning van de goede taakuitvoering, en voor de periode, met een maximum van 3 maanden, dat dit daartoe strikt noodzakelijk is.

B. Kennisgeving via een procedure van collectieve informatieverstrekking

11. **Artikel 7 § 1** omschrijft 2 situaties waarbij een procedure van collectieve informatieverstrekking kan worden gebruikt om de betrokkene in kennis te stellen. Deze procedure bestaat in de publicatie, minstens één keer om de vijf jaar van een goed verstaanbaar bericht, waarvan de minimuminhoud wordt vastgelegd, in het Belgisch Staatsblad en 4 andere tijdschriften die doorgaans bij de betrokken personen thuis beschikbaar zijn (artikel 8, § 1).

De kennisgeving via dergelijke procedure van collectieve informatieverstrekking wordt vooreerst voorzien voor onrechtstreeks geregistreerden. Van onrechtstreekse registratie is krachtens het ontwerp sprake, indien gegevens m.b.t. een persoon in een verwerking slechts kunnen worden teruggevonden via een verwijzing naar een andere persoon of entiteit, en het niet mogelijk is alle gegevens m.b.t. de onrechtstreeks geregistreerden systematisch terug te vinden; de nodige technische en organisatorische maatregelen moeten hiertoe worden genomen. Bovendien mogen de gegevens m.b.t. de onrechtstreeks geregistreerden niet worden aangewend voor andere doeleinden dan deze waarvoor de verwerking waarin ze zijn opgenomen, is bestemd.

De Commissie herinnert eraan dat zij in haar advies nr. 09/93 (nr.7) had aanbevolen nog een andere voorwaarde op te nemen opdat van een onrechtstreekse registratie sprake zou kunnen zijn, nl. dat de gegevens m.b.t. de onrechtstreeks geregistreerden het lot volgen van deze m.b.t. de rechtstreeks geregistreerde entiteit, en dus ook worden gewist wanneer de gegevens m.b.t. deze entiteit worden gewist. Het is de Commissie niet duidelijk waarom deze tweede voorwaarde niet voorkomt in het ontwerp.

12. Een tweede situatie waarbij een kennisgeving via de hogervermelde procedure van collectieve informatieverstrekking is toegestaan, betreft verwerkingen waarbij naast gegevens die het voorwerp uitmaken van een wettelijk of reglementair voorschrift van openbaarmaking of waarvan de betrokkene de openbaarmaking verricht of doet verrichten, ook andere persoonsgegevens worden bewerkt, voorzover de verwerking de finaliteit van deze openbaarmaking eerbiedigt.

Deze bepaling steunt op een suggestie van de Commissie, in de mate dat de registratie het gevolg is van een rechterlijke uitspraak die het voorwerp uitmaakt van een wettelijk of reglementair voorschrift van openbaarmaking of van een feit waarvan de betrokkene de openbaarmaking verricht of doet verrichten. De uitbreiding van de afwijking tot individuele kennisgeving van de eerste registratie ten gevolge van andere situaties die het voorwerp uitmaken van een wettelijk of reglementair voorschrift van openbaarmaking dan rechterlijke uitspraken dreigt volgens de Commissie uit te monden in een al te verregaande ontheffing van de individuele kennisgevingsverplichting. Verwerkingen van gegevens die ook voorkomen in bevolkingsregisters, handelsregisters, ... zouden dan immers voor dergelijke uitzondering in aanmerking kunnen komen.

De Commissie merkt bovendien op dat de verwijzing in artikel 7, § 1, 2° in fine naar een wetsbepaling enkel relevant is voor de gegevens openbaar gemaakt krachtens artikel 3, § 2, 2° en niet voor deze openbaar gemaakt krachtens artikel 3, § 2, 1°. Ze stelt daarom voor de woorden "wetsbepaling" te vervangen door "openbaarmaking".

13. **Artikel 7, § 2** stelt de mogelijkheid tot de kennisgeving via een collectieve informatieverstrekking in voor verwerkingen die tot uitsluitend doel marktonderzoek of adressenmakelarij hebben, in de mate dat de houder van het bestand nooit in contact treedt met de geregistreerde en dat de betrokken verwerkingen geen gevoelige, medische of gerechtelijke gegevens in de zin van de artikelen 6 t.e.m. 8 van de wet bevatten. In deze gevallen bestaat de procedure van collectieve informatieverstrekking erin om gedurende 3 opeenvolgende dagen, op een tijdstip met hoge kijkdichtheid, op alle niet-gecodeerde, openbare Belgische televisienetten die minstens in één gemeenschap kunnen ontvangen worden, een bericht, waarvan de minimuminhoud wordt vastgelegd, in verstaanbare vorm mee te delen, en dit minstens om de 2 jaar te herhalen.

De Commissie is van oordeel dat het recht van een persoon om te weten dat hij geregistreerd is in een bewerking juist in die gevallen uiterst zinvol is, waarin tussen de houder van een bestand en een geregistreerde geen enkele verhouding of contact bestaat. De Commissie kan dan ook geenszins instemmen dat in dat geval enige afwijking wordt verleend van de verplichting om de geregistreerde individueel en onverwijld in kennis te stellen van zijn eerste registratie. De in het verslag aan de Koning aangehaalde reden van kostenbeperking voor de houders van de bestanden is in casu niet van aard om een afbreuk aan een basisrecht van de geregistreerde te verantwoorden.

C. Inwerkingtreding

1. **Artikel 8** van het ontwerp regelt de inwerkingtreding van het besluit.

Die bepaling vergt geen commentaar.

IV. DE TOEPASBAARHEID VAN ARTIKEL 9 OP REGISTRATIES BESTAANDE OP DE DATUM VAN INWERKINGTREDING VAN HET BETROKKEN ARTIKEL

---

2. In het verslag aan de Koning geeft de Minister van Justitie een uitvoerige argumentatie om het standpunt te verdedigen als zou de verplichting tot kennisgeving van eerste registratie ook van toepassing zijn op registraties die voor het eerst geschieden voor de datum van inwerkingtreding van artikel 9. Daarmee wijkt de Minister af van het standpunt dat de Commissie naar voren bracht in haar advies nr. 09/93 (punt 6).

De argumentatie van de Minister van Justitie is niet van aard om de Commissie van standpunt te doen veranderen op dit vlak. Zij blijft aldus van oordeel dat uit de tekst van artikel 9 niet kan worden afgeleid dat personen, die op de datum van inwerkingtreding van dat artikel reeds zijn geregistreerd in verwerkingen, hiervan onverwijld in kennis moeten worden gesteld.

Specifiek wat betreft het samenspel van artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 1 en artikel 2 van het koninklijk besluit nr. 2 huldigt de Commissie volgende interpretatie. Het uitstel van de datum van inwerkingtreding van bepaalde artikelen krachtens koninklijk besluit nr. 1 heeft tot doel aan de Koning de tijd te geven om de nodige uitvoeringsmaatregelen uit te vaardigen m.b.t. de betrokken artikelen, zodat de houders van een bestand bij de aanpassing van hun verwerkingen onmiddellijk met deze uitvoeringsmaatregelen rekening kunnen houden. Dit wordt overigens bevestigd in het verslag aan de Koning bij koninklijk besluit nr. 1. Het koninklijk besluit nr. 2 heeft dan weer tot doel om aan de houders van een bestand een redelijke termijn te laten om zich in regel te stellen, wat betreft verwerkingen bestaande op de datum van inwerkingtreding, met de verplichtingen voortvloeiende uit de wet en haar uitvoeringsbesluiten. In casu betekent dit dat houders van bestanden die verwerkingen beheren, waarvoor krachtens artikel 9, derde lid, geen afwijking is toegestaan op de verplichting tot individuele kennisgeving van de eerste registratie, en die bestaan op de datum van inwerkingtreding van artikel 9, negen maanden de tijd hebben om hun verwerking dusdanig aan te passen dat aan deze kennisgevingsverplichting kan worden voldaan.

3. De Commissie beseft dat het standpunt van de Minister in verband met de toepassing van artikel 9 doorheen de tijd theoretisch beschouwd leidt tot een hoger niveau van bescherming van bepaalde geregistreerden, maar betwijfelt de juridische juistheid ervan. Bovendien dreigt de verplichting, in hoofde van de houders van een bestand, om alle personen geregistreerd voor de datum van inwerkingtreding van artikel 9 hiervan individueel in kennis te stellen, aanleiding te geven tot aanzienlijke kosten voor de houders van een bestand en een overspoeling van de geregistreerden met kennisgevingsberichten, waarbij de aandacht voor de berichten verzwakt.

Indien de Minister van Justitie van oordeel blijft dat ook personen, geregistreerd voor de datum van inwerkingtreding van artikel 9, hierover geïnformeerd dienen te worden, meent de Commissie dat een procedure van collectieve informatieverstrekking moet worden toegestaan, zoals voorzien in artikel 8, § 1 van het ontwerp.

V. CONCLUSIE

4. Onder voorbehoud van de hiervoor gemaakte opmerkingen, i.h.b. onder de nummers 7, 9, 10, 11, 12 en 16 en van de schrapping van de artikelen 2, 5, 2E, 7 par. 2 en 8 par. 2 van het ontwerp, brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

J. PAUL.

P. THOMAS.